

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szerda, 1908. június 24.

130. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

A tengerészeti hatóság reformja.

Irta: NAUTICUS.

Kényes, háládatlan dolog nálunk reformokról beszélni. Mert hiszen nálunk irtóznak a gyökeres reformoktól s csak akkor történik valami fontos, jelentőséges ujtás, amikor már ég a talpunk alatt a föld. A tengerészeti hatóság is így van, ahogy régen megcsinálták. Nem történt ott semmi reform, amióta megvan, csupán személyekben történtek gyakori változások.

Pedig a tengerészeti hatóság intézménye rég reformra szorul. Gyökeres reformra van ott szükség, hogy megfelelhessen fontos hivatásának. Mielőtt a reformok szükségét bizonyítanók, szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy ez az intézményünk ma is magas színvonalon áll. Talán azon a fokon, amely a tökéletességhez közeledek. A tisztviselői anyag nem rossz, sőt, határozottan jónak mondható. Érdemes, képzett emberek szolgálják itt az államot s ha egyes tekintetben változások állnának be, a tengerészeti hatóság határozottan tökéletes munkát végezhetne mindenkor.

Reformokra van azonban szükség.

Meg kell változtatni az egész vezetési rendszert.

A hatóság működési körét ki kell terjeszteni oly módon, hogy annak nagyobb befolyása legyen az ügyek intézésében. Tehát elsősorban a vezetés biztos irányáról kell gondoskodni. Ezt pedig a következő módon véljük megoldhatónak:

Kormányzó soha sem legyen a tengerészeti hatóság elnöke. Az elnöki teendőket ruházzák rá az eddigi alelnöki állásra, mert a mindenkori kormányzók közül egyetlen egy sem értett sohasem a tengerészethez s a beletartózkodásukkal csak bajt és galibát okoztak. Az alelnökök ellenben mindig lehetőleg szakavatott férfiakból kerültek ki, akik előbb-utóbb tökéletesen megtanulták az ügykezelés mesteriségét. A kormányzói elnökökre semmi szükség, annál is inkább, mivel a kormányzói állás mindenkori csak méltóságot jelentett, amely a reprezentálásban merült ki. Tengerészeti dolgokhoz értő kormányzónk még eddig nem volt és talán nem is lesz. Mert, sajnos, nálunk a tengerészeti ügyekkel még azok sem törődnek, akik egyébiránt közgazdasági érzékkel vannak fölruházva. Hát meg azok, akik egész életüket az élvhajhászásban s mulatozásban töltötték el. Ezek csak kárára vannak Fiuménak. Eltekintve, hogy a politikai zavarokat, a folytonos faji küzdelmeket ők idézték föl, a fiumei kikötő fejlesztése érdekében sem tettek sokat. Akik dolgoztak Fiume fejlesztésén, azok többnyire a kormányrudon, vagy itt lent hivatalukban végezték a kötelességeiket.

Ma már ugyanis ott tartunk, hogy a kormányzók nem ismernek ilyen kötelességeket. Örökösen távollétükkel tündökölnék és csak

hátráltatják a vezetésük alá tartozó hivatalok rendes működését.

Tessék csak elképzelni egy hatósági elnököt, akinek minden aktát aláírásával kellene ellátnia s aki az év legnagyobb részét Fiumétől távol töltik el. Nincs ebben köszönet. Minden aktát utána kell küldeni. Kísérő magyarázatok keretében. Azután várni, amíg a kormányzóknak el méltóztatik olvasni s láttamozni az aktát.

Örökös baj és folytonos zavart jelent ez. Míg ellenben mennyivel könnyebb volna az ügyek végzését teljesen az alelnökre bízni.

Az alelnök legyen a jövőben elnök. Ez az első s legfontosabb lépés a tengerészeti hatóság intézményének megreformálásában. Ezután jön a többi. Nem akarunk itt kész tervekkel előállni. Csak nagyjában, széles vonásokban festjük meg a jövő tengerészeti hatóság képét.

Az elnököt nehéz munkájában természetesen egy képzett, jól működő vezérkarnak kellene támogatnia. Itt még meg kell jegyeznünk, hogy az eszme, amit felvetünk, nem új. Triestben is független a tengerészeti hatóság a helytartóságtól s Hohenlohe helytartónak csak annyi a köze a tengerészeti hatóság elnöki állásához, hogy mint minden állami tisztviselő, sok tekintetben függ tőle.

De a hatóság ügyeit az elnök, ez idő szerint Ebner lovag végzi. S megvan mellette a vezérkar is, amiről fentebb szözlünk. Ez a vezérkar a hatósági tanácsosokból állana. Ilyenek hárman vannak. (Nálunk eddig egy sem volt.) Azután következne a hatósági ülnökök. Ilyenek már léteznek nálunk is, de nagyon is kevesen, összesen hatan. Triestben tizenegyet neveznek ki. Nálunk ebben a tekintetben is rendszeretlenséget kell konstatálni. Az ülnökök számát tizenkettőre kellene szaporítani, még pedig oly módon, hogy a kereskedelmi és iparkamarán kívül a munkaadók szövetsége, a kereskedők és iparosok egyesülete és a kereskedelmi tőzsde is legyen köztük képviselve. De tagja lehetne egy hajógyári igazgató, néhány hajóstársaságbeli igazgató s esetleg kereskedelmi szakértő is.

A triestri tengerészeti hatóság műszaki osztályához harmincegy ember van beosztva. Nálunk ugyanebben az osztályban öt ember dolgozik. Tehát éppen huszonhat munkaerővel kevesebb, mint a szomszédos osztrák tengerészeti hatóságnál. Elképzelhető, hogy az öt emberre mennyi munka hárul. S kétségtelen, hogy ezt a rengeteg munkát milyen bajos az öt embernek elvégezni. A tengerészeti hatóság újja szervezésénél nagy gondot kellene fordítani különösen arra az osztályra, amelynek feladata volna minden műszaki kérdést megoldani. A fiumei hatóság műszaki osztályának két veze-

tője Popp főmérnök és Bayer mérnök elismert kiváló szakférfiak. De melléjük csak három ember van beosztva. Ez pedig édes kevés.

A halkisérleti állomást is fejleszteni kellene. A biológiai állomás kibővítésével nem szabad sokáig késni. A tengerészeti hatóság épületben nem jut neki elegendő hely. Gondoskodni kellene tehát egy külön épületről, ahol kényelmesen és akadálytalanul volnának végezhető a tudományos munkálatok. A biológiai állomás számára külön halászati gőzöst kellene beszerezni.

Ezek egyébiránt már részletkérdések. Épp úgy, mint a Nautica és az iskolahajó ügye. Ezek fölött a kormányznak kellene döntenie. A Nautica igazgatói állásának betöltésére még a mai napig sem történt döntés, illetőleg véglegesítés.

Azonban nem az a célunk, hogy itt teljes tervvel, kész programmal álljunk elő. Ez a feladat az illetékes körökre tartozik. Mi csak rá akartunk mutatni arra, hogy a fiumei tengerészeti hatóságnál sok fontos reformot kellene életbeléptetni s hogy elsősorban véget kell vetni annak az állapotnak, hogy olyan magas állású elnökök legyenek a legfőbb vezetők, akik azt sem tudják, hogy mi fán termett a tengerészeti.

UJDONSÁGOK.

— Vajudnak a hegyek Hetekkel ezelőtt, *A Tengerpart* ellen indított, sikertelenül maradt hajszá után, Nákó Sándor gróf és Zanella Rikárd rábeszéltek Wekerle miniszterelnököt, hogy a fiumei renitens magyarság meghódítására, amely tudvalevőleg sehogy sem akar Nákó Sándor gróf mintájára autonómpártívá lenni, adjon a rendelkezési alapból szubvenciót egy fiumei félhivatalos lap alapítására. Miután Nákó Sándor gróf ünnepeyes komolysággal és szavának teljes nyomatékával kijelentette Wekerlének, hogy ezzel a fiumei kérdés egy csapásra meg lesz „oldva”, Wekerlének is feloldódott az ő kemény pénzügyminiszteri szíve és megígérte támogatását. Erre rögtön kikürtölték az összes fővárosi és vidéki lapok útján a készülöben levő honmentő akciót és mindenestre Nákó Sándor gróf, „éles” diplomáciai érzékének köszönhetjük, hogy ma már a fiumei háztetőkön is minden fiaveréb tudja a félhivatalos lap alapításának minden részletét.

Tegnap este azután pont 8 óra 50 perckor megszületett a „megváltó” — lapocska a *Voce del Popolo* nyomdájában és most már Nákó Sándor gróf igazán vígan dörzsölheti a kezét. Az autonómpárti olasz újság műhelyében, Zanella szellemi égése alatt megjelenő lap iránt a fiumei magyarság oly nagy mértékben kezd kimutatni ragaszkodását, hogy a néphumor már egy T. betűt tett a lap címének második szava elé. Egyébként is nagy hódításokat tesz az új lap és nincs kizárva, hogy felviszi arra a 33 előfizetőre, amelylyel a kormányzó megboldogult lapja a *Fiumei Napló* megszűnésékor birt. (Ez a szám nem tréfa, a

megszűnt lap szerkesztői maguk mondták el nekünk annak idején.)

Mindent egybevéve az új lap a legkedvezőbb *auspiciumok* alatt indult meg és ismét bebizonyult, hogy a mi jelenlegi kormányzónk mégis csak ért valamihez. Biztosak vagyunk benne, hogy visszaemlékezései között, melyeket annak idején fiumei kormányzói működéséről memoárjaiba írni fog, benne lesz az a mondat, melyet nemrég valamelyik német élelclapban olvastunk:

„Ich habe nicht umsonst gelebt. Ich habe zehn eingegangene Vereine gegründet, zwölf *verkrachte Zeitschriften in's Leben gerufen* und ausserdem wurde auch einmal ein Gedanken-splitter von mir gedruckt.“

— **A magántisztviselők Güntherhez.** A Fiumei Kereskedelmi és Magántisztviselők Egyesülete a mai napon a következő sürgönyt menesztette az igazságügyi miniszterhez:

Nagyméltóságú

Dr. Günther Antal

m. k. igazságügyi miniszter urnak

Budapest.

A végrehajtási novella tárgyalása alkalmából a fiumei magántisztviselők nevében esdve kérjük Nagyméltóságodat, hogy az 1881: 60 t.-c.-et a végrehajtási novellával egyetemben haladéktalanul Fiumében is életbe léptetni kegyeskedjék. Az itt érvényben lévő 1852 évi ideiglenes perrendtartás szerint a magántisztviselők egész fizetése és lakbéré korlátlanul az utolsó fillérig letiltatható, miért is a humanizmus és igazság nevében kérjük Nagyméltóságodat, hogy a végrehajtási törvények Fiumében való azonnali életbeléptetésével számtalan magántisztviselő és családjának megélhetését biztosítani kegyeskedjék.

A fiumei magántisztviselők egyesülete Lampel elnök.

Helyes volt, hogy a magántisztviselők egyesülete épp most a kellő pillanatban küldte el táviratát az igazságügyminiszternek és reméljük, hogy a minden tekintetben jogosult felszólalásnak meg is lesz a kívánt sikere.

— **Új helyettes állomásfőnök Fiumében.** Zipser Lajos, a fiumei állomásfőnök-helyettes tudvalevőleg fölmentették a szolgálat alól. Mint most értesülünk, helyébe az ügyek intézésére a zágrábi üzletvezetőség Hanel Róbertet nevezte ki, aki eddig is a fiumei állomás harmadik főnökhelyettese volt. Hanel Róbert kinevezésével méltó utód került Zipser Lajos helyébe, akinek rokonszenves egyenlősége garancia arra nézve, hogy nemcsak vasutas kartársai, hanem a közönség is, akinek dolga lesz vele, szeretetébe fogadja.

— **Allami altisztek és szolgák helyi bizottsága.** Az allami altisztek és szolgák országos bizottságának megalakult helyi bizottsága jövőre a budapesti országos bizottsággal együtt működésén kívül elhatározta, hogy nyelvkülömbőség nélkül az összes allami alkalmazottakat egy hazafias lelkes táborkba egyesítse, s minden tekintetben ki akarja terjeszteni működését. Különösen hazafias mozgalmakban és minden oly esetekben, amelyek az allami altisztek és szolgák személyével vannak összefüggésben, testületileg óhajt résztvenni. A vezetőség felkéri a kartársakat, hogy saját érdekében, ha még nem léptek be, elmulasztathatlan kötelességüknek tartásuk a bizottságba belépni. A tegnapi értekezlet jegyzőkönyvének hálás köszönetét fejezi ki *Thiery* Alajos kuriai bíró és törvényszéki elnöknek a helyiség átengedéséért, *A Tengerpart* szerkesztőségének és *Marsik* Andor dr. ügyvédnek ügyük felkarolásáért.

— **Százhetven kiránduló kalandja.** Az elmúlt vasárnap egy fiumei egyesület a „Hrvatska“ gőzessel kirándulást rendezett Vegliába, amelyen 170 kiránduló vett részt. Mikor a hajó Vegliába ért s a kirándulók partra akartak szállni, két csendőr feltartóztatta őket, mert jövedelmüket nem jelentették be előre a kapitányságnál. Erre az egyesület elnöke a csendőrök kíséretében a polgármesterhez ment s eladta, hogy a hajón békés fiumei munkások vannak, akik semmiféle politikával sem törődnek s csakis szórakozás céljából jöttek Vegliába. A polgármester erre megengedte a partraszállást s a kirándulók zavartalanul töltötték el az idejüket.

— **Diákok szállása a kivándorlási palota.** A belügyminiszter megengedte *Matkovich* Jánosnak, a kivándorlási palota bérlőjé-

nek, hogy ezentúl a Fiuméba érkező vidéki diákoknak szállást és olcsó ellátást adhasson. A belügyminiszter engedélyét örömmel fogadjuk, mert az erős idegenforgalmi időszakokban nagy gondot okozott a tanulmányuton lévő diákoknak az elszállásolás nehézsége.

— **Ujítás a kivándorlási irodában.** A kivándorlási iroda szombat óta fontos ujítást léptetett életbe. Statisztikát vezet külön azokról az utasokról, akik először hagyják el hazájukat és azokról, akik nem először indulnak tengerentúlra.

— **Nagy pénzhamisító banda.** Jelenítettük a minap, hogy Trentóban nagy pénzhamisító bandának jöttek a nyomára, amely 20, 50 és 100 koronás bankjegyek előállításával foglalkozott. A pénzhamisító banda nagy apparátussal dolgozott. A nyomozás során eddig harmincöt embert tartóztattak le, akik mind részesei voltak a pénzhamisításban s a hamis pénzek terjesztésében.

— **Ragadós betegségek.** A városi közegészségügyi hivatalnál e hó 15-től 21-ig a következő betegségeket jelentették be: vörheny 5, bárányhimlő 13, tifusz 2, vérérdaganat 1. Ezekon kívül 2 tifuszbetegét Szusákról, 1 trachomás beteget pedig Zenggből szállítottak a városi kórházba. Halálosan: 1 tifusz következtében. (Szusáki fertőzés).

— **A kis gonosztevő.** A rendőrség letartóztatta *Duna* József 11 éves suhancot, aki 12 kilogramm rézrudat lopott a szabadkikötőben. A letartóztatás alkalmából fölmerült az a gyanu, hogy a néhány hónappal ezelőtt elkövetett rézlopásban, amely a 38. számú raktárban történt s ezer korona erejéig károsította az érdekelteket, szintén része volt a kis *Duna* Józsefnek. A rendőrség folytatja a vizsgálatot.

— **Egy érettségi eredménye.** A fiumei felső kereskedelmi iskolában, amely a fiumei állami iskolák között a legtekélyesebben szolgálja a közoktatás ügyét, e hó 19-én és 20-án fejeződtek be az érettségi vizsgálatok kitünő eredménnyel. Jelesen éret *Neményi* Bertalan, jól érettek *Bereczky* Lajos, *Bruss* Alajos, *Komlós* Pál és *Radó* Béla; érettek: *Augusztin* István, *Beck* Mór, *Campacci* Elemér, *Dalmartello* József, *Engel* Kálmán, *Fábiáni* Ottó, *Heckinger* Sándor, *Komlós* Pál, *König* Aladár, *Nyirő* Dezső, *Tomka* Miklós és *Zipszer* Emil. *Egyetlenegy tanuló sem bukott meg.* A kormánybiztos *Kövesligethy* Radó dr. egyetemi tanár volt. Itt említjük meg, hogy *Schambik* Ede ama olasz tanulónak, aki a legjobb előmenetelt tanúsította a magyar nyelvben, tíz kötetből álló különböző rejtényt ajánlott fel. A könyveket *Bruss* Alajosnak adták jutalmul.

— **Fiumei vasutasok küldöttsége.** A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete *Fodor* Armin elnök vezetésével küldöttséget meneszt *Szterényi* József államtitkárhoz és *Ludvig* Gyula államvasuti elnökgazdátához a drágasági pótlék kedvezőbb kiszabása érdekében. A küldöttség kérni fogja, hogy Fiumet az 1. pótlékosztályba sorozzák, valamint, hogy az altisztek és szolgáknak az új illetmény szabályzat szerint sérelmesen kiszabott drágasági pótléka emeltessék. A küldöttség ma este utazik a fővárosba.

— **Ötszáz hazatérő.** Az Austro-Americana hajóstársaság „*Alice*“ gőzöse vasárnap érkezett Newyorkból a trieszi kikötőbe s ez utjában 500 visszavándorlót hozott. A hazatérők közül 314 magyar volt, akik az elmúlt éjszakan vasuton érkeztek Fiuméba s innen ma folytatták utjukat hazafelé. Az állomáson tragikus jelenetek játszódtak le. Így egy grobniki asszony, aki hét év óta nem látott férjét várta haza Braziliából, azt a szomorú hírt vette, hogy férje május 25-én, néhány nappal az „*Alice*“ indulása előtt meghalt. Az „*Alice*“ gőzessel utazott *Steiner* A. Ede dr. amerikai egyetemi tanár tíz egyetemi hallgatóval, akik tanulmányut-at tesznek a világ körül.

— **Pórujárati lilomtipró.** Rövid idő óta ez a második eset. Az óvárosban történt s merően véletlenség, hogy a lilomtipró a hatóság kezébe került. Egy *Dada* Itália nevű óvárosi magányos asszony tizenegy éves leányát *Foglio* Giacinto 36 éves gravinai illetőségű cipészlegény elcsábította. A leányt anyja reggel magára hagyta odahaza s ezt az alkalmat használta fel a lilomtipró. A leányt becsalta a szobájába s a szerencsétlen teremtést megkínította. Reggel a lakásadónak föltűnt, hogy *Foglio* még mindig otthon van. Benyitott a szobába s ott találta a szomszédasszony leá-

nyát. A hír gyorsan elterjedt az óvárosban s mikor a rendőrök az elvetemült embert a rendőrségre kísérték, a tömeg fűtytel és gyalázó szavakkal illette. Kevés hiba, hogy meg nem lincselték. A rendőrségen *Pellis* tisztviselő hallgatta ki. *Foglio* azonban ártatlannak mondotta magát. A leány azt vallotta a kihallgatás során, hogy a cipész legény már régebb idő óta környékezte. Ezután a rendőrorvos megvizsgálta a leányt és még több tanút hallgattak ki. A cipésznek nem ez az első bűne. Két hónappal ezelőtt is hasonló dolgot követett el.

— **Tengeri kirándulások.** A Magyarhorvát hajóstársaság közli a következő vasárnap és hétfőn tartandó kirándulások sorrendjét:

Vasárnap, június 28-án Chersoba a „*Liburnia*“ gőzessel.

Hétfőn, június 29-én: Lussinpiccolóba a „*Tátra*“ gőzessel.

Hétfőn, június 29-én Buccarizzába a „*Liburnia*“ gőzessel.

— **Apró hírek.** Egy trieszi tanítónő jelentést tett a rendőrségen, hogy a postahivatalban, miközben egy ajánlott levelet adott föl, valaki egy huszoronás bankjegyet emelt el tőle. A vizsgálat folyik.

Egy rendőr éjjel kardjával rávágott *Milutin* Antal tengerészre. Súlyos sebével a kórházba szállították.

Egy csapat rendőr tegnap reggel razziat tartott a városban, hogy a körözött és gyanús alakokat elfogja. A razzia nem a legnagyobb eredménnyel járt. Mindössze hét csavargót fogtak el, akik nagyjából ki voltak már toloncolva és mint ismert veszedelmes alakok távollattak el Fiuméből.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, június 23. A képviselőház mai ülésén *Justh* Gyula elnököl.

Napirend előtt felolvasták az összeférhetlenségi bizottság jelentését *Csernoch* János képviselő ügyében.

Ezután *Szász* Zsombor betérteszt az igazságügyi bizottság jelentését a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslat dolgában.

Mandorff báró és *Mádi-Kovács* János mandátumát mutatják be ezután.

Majd a szeszdó törvényjavaslat folytatlagos tárgyalása következik.

Novosel Mátyas horvátul beszél a törvényjavaslat ellen.

Maniu Gyula hosszasán bírálja a javaslatot s kimutatja, hogy az nem hogy megszüntetné, hanem fokozni fogja az alkoholizmus szenvedélyét.

Privisevics Szvetozár szintén a javaslat ellen beszél horvátul.

Ezután a közlekedési bizottság összeülésétől van szó. A bizottságnak a pozsony-bécsi villamosügyet kellene tárgyalnia s ezért szükséges az előadó választása.

Sümegi Vilmos tiltakozik a javaslat tárgyalása ellen s szükségtelenné tartja az előadó választását.

Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár kijelenti, hogy a javaslatot feltétlenül tárgyalni kell.

A Ház *Szterényi* államtitkár javaslatát fogadta el s előadoul *Kubik* Bélát választotta meg.

József főherceg és a jászberényiek.

JÁSZBERÉNY, jun. 23. József főherceget, aki csapatszemlére érkezett ide, nagy óvációval fogadták. A város fellobogózták s több helyen diadalkaput állítottak. A főherceg az ünnepségen mondott beszédében kijelentette, hogy apjától örökölte a jászok iránt való szeretetet. Este nagy fátyásmenet volt a főherceg tiszteletére.

Politika a vizsgán.

BUDAPEST, jun. 23. A Nap mai számában cikket közölt arról, hogy egy budapesti elemi iskolában olyan nemzetiségi botrány tört ki, amilyenről eddig csupán mint meszi, a határ szélén megtörtént esetről hallottunk. Most már itt az ország szívében is megeshetik, hogy a magyar közoktatás egy közege, *Jonescu* Péter nyilt vizsgán *becsmérelje a magyarságot*

és a magyar nevelést, a fiát pedig a magyar állam ellen lázítsa, és ezzel szomorú példát nyújtson a fogékony magyar lelkeknek.

Jonescu Péter dr. nyilatkozatot küldött be ma a fővárosi lapoknak, amelyben kijelenti, hogy a fiáról és róla *A Nap*-ban megjelent közlemény valótlan s a lap ellen megteszi a büntető följelentést.

A horvát bán cáfol.

BUDAPEST, jun. 23. Rauch Pál báró horvát bán, aki ma Budapestre érkezett, egy újságíró előtt kijelentette, hogy a horvát válságról szóló hírek aaptalanok. Egyes magyar képviselőknek horvát képviselőkkel való tárgyalása komoly alap nélkül szolgáltatott okot erre a föltevésre.

A perzsiai veszedelem.

BERLIN, jun. 23. Teheránból jelentik: Perzsiában még egyre folyik a harc a hatalomért a sah és a politikai klubok között. Teheránban még számíthat a sah katonákra, de a vidéken a csapatok legnagyobb része megtagadta a szolgálatot, mert már hónapok óta nem kapnak zsoldot.

BERLIN, jun. 23. Teheránból jelentik: A miniszterek azon fáradoznak, hogy a béket helyreállítsák, de a sah követelése olyanok, hogy a béke nagyon valószínűleg látszik; a sah többek közt a nacionalista vezérek száműzését, a politikai klubok bezárását, a sajtó megrendszabályozását és a palotaőrségnek tízezer emberre való fölemelését követeli. Attól félnek, hogy már holnap komoly konfliktus tör ki.

Ozmán basa meghívása.

KONSTANTINÁPOLY, jun. 23. Ozmán basa, a harmadik hadtest parancsnoka, táviratot kapott a szultántól, hogy haladéktalanul utazzék el Konstantinápolyba. Ozmán basa vezérkarának több tisztjével külön vonaton utazott el a török fővárosba, hol váratlan megjelenése nagy föltűnést kelt.

Nasit megválasztották.

TRAPANI, jun. 23. Nasi volt minisztert, akinek viselt dolgai miatt annyi herce-hurcában volt része, ismét megválasztották hűségese földjei, a trapaniak. Ezuttal 2890 szavazatot kapott, míg ellenjelioltjére csak 104 szavazatot jutott.

A kormányzó zsarolóját elfogták.

BUDAPEST, jun. 24. Stern Gyula szerényen hangzó nevét igen gyakran fölcserelel *Festetic* Andor és *Eszterházy* Móric grófok, továbbá *Hatvani Deutsch* Sándor nevével is. E névcsereknél aztán, amennyire a körülmények megengedik, jó hasznát látta Stern, aki újabban Surányinak nevezte magát.

Surányi-Stern letartóztatása nagy feltűnést keltett a Fördütcében. A járó-kelők ugyancsak elcsodálkoztak, amikor az angol eleganciával öltözködő jó megjelenésű fiatalembert *Bialokurszky* lovag detektív, *Nákó* Sándor gróf fiukormányzó volt detektívje, akit Fiumében általánosan ismernek, igazolásra szállította föl.

— Micsoda cudar tempo ez?! — méltatlankodott Surányi-Stern. — Hogy mer en-

gem megszólítani! Vigyázon mert ez állásába fog kerülni magának!

A detektív, aki igen jó ismeri Stern, nem ijedt meg ettől a határozott felépéstől, hanem felszólította a szélhámost, hogy kövesse őt a főkapitányságra. Stern erre nem volt hajlandó és végül rendőr segélyével sikerült csak bekísérni a kitűnő férfit a rendőrségre. Itten mint régi ismerőst üdvözölték és eieje tarták a bűnlajstromot. Negy évvel ezelőtt Eszterházy Móric gróf néven hálójába akarta keríteni Dóry Margitot, a Népszínház volt művésznőjét. E kalandert hamis nev használata címén, a VIII. kerületi kapitányság vont a felelősségre. Egy évvel utóbb *Nákó* Sándor gróft látogatta meg az Angol királynő szállóban és újságíróknak mondván magát alaposan megzsarolta.

Érdekes, hogy följegyzési könyvében franciaul szövegezett táviratot találtak, amelyet Szapary Pál grófnak intézett és amelyben udvariasan megköszöni a küldött összeget. Nyilvánvaló, hogy Szapary gróft is hálójába kerítette a veszedelmes szeinámos.

Iskolazárás a meleg miatt.

BUDAPEST, jun. 23. Az összes bécsi elemi és polgári iskolákat az óriási hőség miatt bezárták.

Uj királyfi

MADRID, jun. 23. A Spanyol királynőnek ma fia született.

A Pasics kormány lemondott.

BELGRÁD, jun. 23. A szerb válság úgy látszik most éri el tetőfokát. Péter király ma elfogadta a Pasics kormány lemondását s a kabinet alakításával *Velimirovics* radikális vezért bízta meg.

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

GRADO TENGERI FÜRDŐ

Goldberger szálló és étterem

a fürdővel szemben tengeri kilátással.

Villanyvilágítás.

Kitűnő bécsi és magyar konyha.

Goldberger vendéglője - Trieszt.

TRIESZT, Piazza della Borsa 7 I.

A Corso legfrequentáltabb helyén egy előkelően felszerelt üzlethelyiség berendezéssel együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdája.

Első és egyedüli magyar étterem.

„MAGYAR VENDÉGLŐ”

Riva Szapary, a Magyar-Horvát hajóársaság irodája mellett.

Kizárólag magyar konyha.

KITÜNŐ VILLÁS REGGELI.

Közvetlen termelőktől - - - - -

- - - beszerzett magyar borok.

Kőbányai márciusi és duplamalata sör.

Vendégszobák tengeri kilátással.

A magyarság egyedüli otthona.

Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragados betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakasok fertőtlenítése elvállaltatik.

„De la Ville”

szálloda, kávéház és étterem.

FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

Tulajdonos
Szentgyörgyi Ferenc.

Marse L. Fiume

Via Governo (Corso).

Ujonnan érkezett szalma- és nemezkalapok a legelső bel- és külföldi gyárakból. Gyermek-különlegességek. Panama-kalapok.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

➡ „A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár. ➡

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

V. évfolyam!

V. évfolyam!

LIDO-VELENCZE

Maison d'Italie ♦ Villa Monplaisir
Villa Thea ♦ Villa Bellevue ♦ Hotel Margherita

Elsőrendű házak modern kényelemmel berendezve.
Legjobb fekvésben a Lidón. Villanyvilágítás mindenütt.
Fürdők és zuhanyok. Telefon. Külön lakrészek családoknak konyhával.

Tulajdonos
PONTELLO R.

Szobák 5 lirától feljebb. Teljes penzió 8 lirától feljebb.

MIRAMARE NAGYSZÁLLÓ

CIRKVENICÁN.

Nyári és téli üdülőhely és tengeri fürdő.

A szálloda közvetlenül a tengerparton,
— a fürdő közelében fekszik. —

Modern berendezés. — Kávéház és étteremmel.
Lift. — Villanyvilágítás. — Olvasó terem.
Hidegvizgyógyintézet. — Meleg házi fürdők.

Figyelmes kiszolgálás

Mérsékelt árak.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2 a Jellačić kaszárnya mellett.
Izletes magyar konyha. - Kitűnő borok.
Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
résztársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

„NARODNI DOM”

Liburnia szálló és penzió

Voloszka Abbazia

Minden kényelemmel berendezet szobák tengeri kilátással, villanyvilágítással stb. Hegyi forrású vízvezeték, fürdők a házban.

A vendéglőben kitűnő konyha s kifogástalan italok.

STRIGA v. DRAGICA

magy. állami nyug. főerdész neje.

ABBZIA-VOLOSCA

DENK PENZIÓ.

Legfinomabb családi otthon közvetlenül a tenger partján, pormentes zajtalan hely, üdülőknek és lábadozóknak igen alkalmas. Remek tengeri fürdő közvetlen közelben. Kitűnő konyha. Penzió 7 koronától feljebb.

Prospektus kívánatra.

CANTRIDA FÜRDŐ ÉS VENDÉGLŐ

Kombinált villamos vasuti és fürdőjegyek:

Felnőtteknek: Fiumara-Cantrida 70 fill. Giard. pubb.-Cant. 60 fill.
Gyermekeknek: „ „ 50 fill. „ „ 40 fill.
Ez árakban befoglaltatik a villamos vasut oda-vissza, az omnibus, a fürdés és a fehérenemű.

Tíz jegyet tartalmazó blockok árai:

Felnőtteknek: a Fiumarától 6.— kor., népkertől 5.— kor.
Gyermekeknek: „ 4.40 kor., „ 3.40 kor.
Jegyek és blockok kaphatók a villamos vasut kalauzainál és a fürdőpénztárnál.

Remek árnyas kert és nagy terras.

Szobák idegeneknek. — Magasforrású vízvezeték — Villanyvilágítás.

— Izletes ételek és kitűnő italok. —

Kőbányai Polgári Sör.

Vasár- és ünnepeken katonahangverseny.

Vasár- és ünnepeken katonahangverseny.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett

THERAPIA PALACE

CIRKVENICÁBAN

kitűnő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővénnyű tengeri fürdő, saját tehenészet, jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

Pálma-Hajviz

a jelenkor orvosszakértőinek vizsgálata alapján az elismert legjobb hajviz. Növény- és gyökérkivonatokból természetes uton előállított higiénikus hatásokban bővelkedő hajviz.

■ PÁLMA-HAJVIZ ■

erősíti a hajszálak gyökereit és ezáltal megszünteti a haj idő előtti kihullását és megakadályozza a korpa-képződést.

■ PÁLMA-HAJVIZ ■

a hajnövést jótékonyan előmozdítja és annak meglévő színét épségben tartja.

Kapható CSIZMÁS DEMETER

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

■ Ára K 2.50 ■

Viszontelárusítóknak engedmény.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

Maluszewszki Szaniszló CENTRAL KÁVÉHÁZA

és cukrászdája

CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.
Kitűnő italok és frissítők.
Legfinomabb cukorsütemények.

Dr. Krisković Vladimir

fogorvosi műterme

FIUME.

Via del Porto I. emelet

Specialista aranyfogak s koronák betévesésében. Fájdalom nélküli műtétek.
Rendelés d. e. 8—12

és d. u. 2—6 órakor.

FERFI RUHÁT VESZ ÉS ELAD és olcsón tisztít s javít szakszerűen férfi- s női ruhát

RADAKOVICS DÁNIEL FIUME

Vicolo dell' Ospedale 30
(Hungária szállóval szemben.)

Olcsó cipő

Nagy vétel folytán bámulat-olcsón ad el férfi- női- és gyermek cipőket
Szekulesz Sándor japán és kínai áruház

FIUME, Via Alessandrina I.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.

Felelős szerkesztő: Kovács Ferenc.